

Elektriske sjokk, avrevne negler og syre på bena

Denne uke er «Samvittighetsfangenes uke 1969». Norsk avdeling av Amnesty International har i den anledning innbudt to tidligere «samvittighetsfanger» til landet.

Det er den ca. 30-årige franskmannen Jean Paul Chabert, som har sittet fengslet to år i Tunis. Han ble satt på frifot i 1968. Sammen med Chabert er Mr. Pierre Spitz, som er formann for menneskerettigheter i Tunis.

Den andre «samvittighetsfangen» er Nina Karzow. Hun var en av «årets samvittighetsfanger» i 1968, og hun ble friggitt etter å ha sittet fengslet fra april 1967 til september 1968.

I hennes følge er dr. philos. Szymon Szechter, som sammen med Nina Karzow ble beskyldt for å ha villet publisere en politisk dagbok om visse forhold i Polen. Som jødinne har Nina Karzow under og etter krigen gjennomgått mye. Hun har mange eksempler å gi når det gjelder jødernes utsatte stilling i dagens Polen.

Amnesty International ønsker å henlede oppmerksomheten mot de tre fangene som er utpekt som årets samvittighetsfanger. Det er Larissa Daniel fra Sovjet, Elnhi Voulgari fra Hellas og Daniel Madzimbanuto fra Rhodesia.

Larissa Daniel ble arrestert under en demonstrasjon på Den Røde Plass 25. august i fjor da hun sammen med noen andre protesterte mot Sovjets invasjon i Tsjekkoslovakia. Hun ble i likhet med de andre demonstrantene dømt til å leve i eksil, det vil si forvisning til en fjern provins hvor vedkommende ikke betyr noen ting mot landets sikkerhet.

Larissa Daniel er for øvrig gift med forfatteren Yulij Daniel, som i begynnelsen av 1966 ble idømt fem års straffearbeid fordi han under et pseudonym har utgitt bøker og artikler om hva myndighetene i Sovjet oppfattet som samfunnskritiske tanker.

Elnhi Voulgari soner 10 års straff i det kjente Averoff-fengslet i Athen fordi hennes familie i 1954 en kort tid hadde huset en svoger av henne som hadde tilhørt motstandsbevegelsen under borgerkrigen. Hun ble arrestert i 1966.

I fengslet traff hun en annen fange som hun forlovet seg med, og med ham har hun nå en sønn, som hun fødte i fengslet. Når denne gutten blir tre år gammel, vil barnet bli tatt fra henne, og hun får ikke se ham igjen før hun har sonet straffen.

Den siste av fangene er rhodesieren Daniel Madzimbanuto. Han ble i 1964 dømt til tre års fengsel på grunn av påstått tilknytning til den illegale frihetsbevegelsen Zapu.

«Samvittighetsfanger» i Oslo, sammen med formannen for Norsk Avdeling av Amnesty International, Kari Storhaug Poppe, nummer to fra venstre. Fra venstre: Jean Paul Chabert, Kari Storhaug Poppe, dr. philos. Szymon Szechter og Nina Karzow. (Foto: Karl Schulzki.)

at de hadde drevet fiendtlig virksomhet mot staten.

Det var hele tiden kjent at dr. Szechter var jøde, og etter 1. forbør ble det foreslått at hun skulle reise til Israel. — Og det for at staten skulle si, som hun uttrykker det, — at nå rømmer en sionist igjen til Israel og som en følge av dette blir en polsk jente kastet i fengsel. Alltså et ledd i den polske stats antisemitisme. Først senere ble det oppdaget

at Nina Karzow også var jøde. Når det gjelder Jean Paul Chabert ble han dømt for å ha lånt ut en skrivemaskin som ble brukt til å skrive propaganda med.

Her er noen av de torturmetoder han forteller er til stede i fengsler i Tunis, og som han selv har gjennomgått flere av. — Først var det å plassere en jernstang under knærne som vedkommende måtte henge i mens han ble pisket under fot-

tene.

Videre var det å stå på knærne mens armen skulle holdes rett ut, så lenge som overhodet mulig. En annen «utholdelses»-tortur var å stå med hodet klint opp mot veggens rett opp og ned så lenge som mulig. Elektrisk sjokkbehandling, avrevne negler og syre på bena var heller ikke uvanlig. Imidlertid ble Chabert behandlet mildere enn tuneserne fordi han jo var franskmann.